

Kokkuvõtte teemal: Trendid Eesti meeturul 2000 – 2010

Aeg ja koht: Vabariiklik mesinike teabepäev 05.02.2011.a. Tartus, hotell Dorpat konverentsikeskuses

Lektor: Martin Rebane, lektorileping PR-7-1.3-12

Eesti Mesinike Liit on viimase kümne aasta jooksul hoolsalt jälginud meeturu arenguid. Iga viie aasta tagant on seetõttu läbi viidud meeturu uuring, esimene neist aastal 2000, seejärel 2005 ja 2010. Järgnevalt mõned oluliseimad tulemused viimasest uuringust ning tähelepanekuid erinevate aastate lõikes.

Valim

Kõigil uuringuetappidel on valimiks olnud 1000 inimest üle Eesti, kes esindavad elanikkonda representatiivselt, st erinevaid elanikkonna gruppe on valimisse valitud samavõrd kui neid tegelikult ühiskonnas on. Aastatel 2000 ja 2005 toimus uuring ükselt-uksele küsitlusena, 2010. aastal esmakordselt veebiuuringuna. Valimi koostas Socio Uuringukeskus uuri.ee veebipaneeli põhjal.

Põhilised tulemused

- 13% Eesti elanikest tarvitab mett igapäevaselt, 26% iganädalaselt, 8% kord kuus ning 47% juhuslikult
- 5% elanikest ei tarvita mett. See number on olnud pidevas languses, aastal 2000. väitis sama 20% ja aastal 2005 13% vastanuist
- 55% vastanuist väitsid, et tarbiksid meelsasti rohkem mett kui seni

Kõige regulaarsema meetarbimisega on keskealised ja vanemad inimesed. Kui vanuses 15 – 24 tarbib mett iganädalaselt või tihedamini 27% vastanuist, siis 45 – 74 aastaste hulgas juba ligi 50%. Keskmise meetarbimine suureneb koos vanusega.

Mõõtsime ka leibkonna (leibkond = ühel elamispinnal koos elavad inimesed, enamasti perekond) keskmist mee tarvitamise hulka. Kui 2000. aastal tarvitas üks leibkond 4,1 kg mett, siis 2005. aastal 4,6 ja 2010. aastal 4,7 kg. Mediaantarbimine (millest 50% leibkondadest tarbib sellest numbrist vähem ja 50% rohkem) on 2010. aastal 3,0 kilogrammi. Jagades leibkonna meetarbimise leibkonna liikmete arvuga, saame keskmiseks meetarbimiseks inimese kohta 1,8 kg, mediaantarbimiseks 1,25 kg. Seejuures tuleb mainida, et siin uuringus on arvestatud ka selline meetarbimine, mis ametlikus statistikas kunagi ei kajastu: mesi, mis saadakse tasuta sugulastelt või pereliikmetelt.

Eesti mesinikke peaks aga rõõmustama, et ka mee hind on tõusnud. 2010. aastal osteti mett keskmise kilohinnaga 6,05 EUR linnades ja 5,28 EUR maakohtades. Keskmise ostuhind kõigi tarbijate lõikes oli 5,7 eurot, mis on alates 2000. aastast tõusnud 41%, mil mee keskmine ostuhind oli 4,04 EUR (2005. aastal 4,6 EUR).

Importmee osakaal on Eesti meeturul endiselt väike, kuid stabiilses tõusutrendis. 2005. aastal väitis 90% vastanuist, et nad ei ole tarvitanud välismaa mett, 2010. aastal vastas sama aga ainult 81%. Mõistagi ei tähenda see ise-enesest, et 19% inimestest tarbibki ainult välismaa mett, ostetud välismaa mee koguseid olid siiski üsna tagasihoidlikud, jäädes enamasti alla 1 kg leibkonna kohta. Kahjuks on ostjate seas aga üpris palju noori

inimesi. Üldine eelistus aga muutnud ei ole, 99% inimestest eelistaks võimaluse korral tarbida siiski Eesti mett. Mesinikud peavad seega tagama, et nende eelistuste realiseerimine ka võimalik oleks. Muret võiks teha asjaolu, et kui 5 aastat tagasi leidis 4% inimestest, et selline Eesti mesi, mida nad hea meelega ostaksid, ei ole neile kättesaadav, siis 2010 aastal väitis sama juba 8% inimestest. Tallinna elanike hulgas oli see arv 11% ning mitte-eestlase hulgas koguni 13%.

Arvatavasti üks suurim turulaiendamise valdkond ongi muulaste, eelkõige vene rahvusest inimeste hulgas. Nende meetarbimine on väiksem kui eestlastel peamiselt seetõttu, et neil puuduvad otsekontaktid mesinikega. Kui eestlastest 54% oli hiljuti mett ostnud otse mesinikult, siis muulaste hulgas vaid 43%. Seetõttu on paljude teiste rahvuste jaoks kõige lähedam kontakt mesinikuga kas turgudel, meepäevadel või laatadel, kust ostetakse keskmiselt rohkem mett kui eestlaste hulgas. Muulased on seni ka suurimad importmee tarvitajad, sest nad ostavad võrreldes eestlastega rohkem mett kaubandusvõrgust, kus importmesi on paremini esindatud kui muudes müügikanalites.

Ostukohtade lõikes hangitakse kõige rohkem mett otse mesinikult (51%), otsekontaktide hulk on kümne aastaga tõusnud 10%. Toidukaupluste osa on langenud 25% pealt 20% peale, kuid see ei pruugi tähendada üldist müügi langust. Kui meeturg on üldiselt suurenenud, siis 20% meest võib 2010. aastal olla koguseliselt rohkem kui 25% kümme aastat tagasi. Kõige rohkem on langenud turu osakaal: 10 aastat tagasi varus 38% elanikest mett turult, eelmisel 2010. aastal vaid 15%.